

RODIČOM DETÍ 2. STUPŇA ZŠ

Milí rodičia, vypracovali sme pre vás tento list, ktorý pre vás môže byť malou motiváciou, ako si poradiť s digitálnou dobou, v ktorej dnes vyrastajú naše deti. Skúsme sa rozhodnúť viac spoznávať svet, ktorý ich obklopuje, aj keď sme my vyrastali v inom. Ide o nevyhnutnú súčasť výchovy.

Vaša škola

Ako s deťmi v digitálnom svete?

Dnešným deťom odborníci hovoria „digitálni domorodci“. Je to generácia, ktorá sa už narodila do digitálnej doby, moderné technológie sú pre ne samozrejmosťou. Je zbytočné im zakazovať technológie a spoliehať sa na to, že dnes budú žiť bez nich rovnako ako my starší kedysi dávno. Žiaden extrém nie je dobrý. Zakázané ovocie predsa chutí najviac...

Pre mnohých rodičov je obrovskou výzvou zhovárať sa s dieťaťom. Nevedia si nájsť čas na pokojný rozhovor z očí do očí, s úprimným záujmom o jeho tínedžerský svet - baviť sa aj o technológiách.

TIP: POZNÁTE ICH SVET?

Mladých v tomto veku už neláka sledovanie televízie. Majú radšej TikTok, chcú pozerať krátke videá na Instagrame, ktoré sa volajú Reels, na YouTube sú to Shorts. Obľubujú obsah, ktorý vytvárajú rôzne značky a mnohí influenceri. Chcú byť na každej novej sociálnej sieti a neboja sa experimentovať v rôznych online výzvach. Viete o tom?

Dospeláci sa zvyknú vyhovárať na to, že nestíhajú sledovať všetky trendy, ktorými žijú dnešné deti, nepoznajú ich digitálny slovník, nevedia sa zorientovať v sociálnych sieťach, nemajú čas na takéto vzdelávanie. Najradšej by zastavili pokrok a celé si to zjednodušili. V dnešnej dobe však výchova bez vzdelávania sa v mediálnej oblasti nie je možná.

Nikdy však nie je neskoro pre zmenu vo výchove, aj keď máme pocit, že sme niečo prešvihli. Stále sa dá veľa napraviť, ak sa rodičia na zmene zhodnú, zjednotia a vytrvajú. Ak sa však u vášho dieťaťa začne prejavovať závislosť od mobilu, neignorujte tento stav a radšej sa poraďte s odborníkom. Napríklad cez online poradňu ipcko.sk.

PREČO DETI MILUJÚ SOCIÁLNE SIETE?

Lebo je to pre nich v prvom rade zábava, oddych, nekonečný priestor vytrhnúť sa z reality a zamestnať zmysly videom, zvukom, obrázkami, textami... Sociálne siete a aplikácie mladí považujú za nástroj komunikácie s priateľmi, tiež možnosť spoznať svet a byť "in". **Prízvukujte svojmu dieťaťu, že to, čo tam nachádza, nie je realita.** Na sociálnych sieťach sa každý snaží prezentovať čo najdokonalejšie. Na fotky sa používa to najlepšie svetlo a ideálne niekoľko filtrov, ktoré nás vedia urobiť mladšími, krajšími alebo serióznejšími, než v skutočnosti sme. Za dokonalým záberom na sociálnej sieti sa neraz skrývajú dlhé chvíle nacvičovania póz.

Vzniká však aj množstvo kvalitného obsahu, ktorý dokáže mladého človeka povzbudiť, inšpirovať, vzdelávať (napr. Zmudri, Jurajvie, Dejepislnak, Baštrng...) **Nemožno tvrdiť, že keď je dieťa online, tak iba svoj čas zabíja. Ved' aj komunikácia cez internet, aplikácie a sociálne siete vie v dieťati prebudiť dobro, vie zlepšiť vzťahy, motivovať k dobrým činom a učiť správnym hodnotám.**

Päť zásad digitálneho rodiča

(alebo Ako vychovávať dieťa v digitálnej dobe a nezbláznit' sa)

1. Uvedomujem si, že technológie sú obrovskou súčasťou dnešného sveta a že patria aj do života môjho dieťaťa. No nikdy nie sú pre našu rodinu prioritou. Každý deň sa preto starám o to, aby malo moje dieťa dostatok pohybu na čerstvom vzduchu, rozvíjalo vzťahy v kolektíve, čítalo knihy, zabavilo sa aj bez mobilu v ruke, ...
2. Nerobím z digitálneho sveta vedu ani bu-bu-bu, usilujem sa orientovať v technológiách a aplikáciách, ktoré dnes deti bavia. Spolu s dieťaťom hľadám spôsoby, ako digitálne médiá využiť na dobro a pomáham mu správne reagovať, keď sa k nemu cez ne dostane niečo zlé.
3. Uvedomujem si, že som ako rodič vzorom, že dieťa moje správanie týkajúce sa technológií napodobňuje. Preto sa vždy najprv venujem človeku vedľa mňa, až potom mobilu, tabletu, notebooku či telke. Svedčím tak o tom, že my ľudia musíme byť vždy páni nad technológiou, nie ona nad nami.
4. Skôr ako dám svojmu dieťaťu do rúk mobil, tablet či počítač, dohodnem si s ním pravidlá používania (časový limit, aký obsah má povolené sledovať) i možné následky porušenia týchto pravidiel.
5. Uvedomujem si, že som zodpovedný za svoje dieťa a za to, čo v mobile sleduje, preto sa nebojím mať nároky. Dieťa sa so mnou musí poradiť, keď si sťahuje z internetu čokoľvek nové do svojho zariadenia (aplikácia, hra, hudba) alebo si vytvára nový profil kdekoľvek na internete, najmä na sociálnych sieťach. Vyhýbam sa extrémnym postojom – prílišné zakazovanie technológií bez vysvetlenia či prílišná sloboda ich používania bez zdravej kontroly. Vzdelávam sa v mediálnej výchove a osvojujem si argumenty, keď treba dieťaťu niečo vysvetliť, napríklad prečo nepovolím príliš agresívne hry či nevhodné videá.

„Rodičia ako prví a najdôležitejší vychovávateľa svojich detí sú tiež prví, ktorí ich učia zaobchádzať so spoločenskými komunikačnými prostriedkami.“

Ján Pavol II. 2004

Aj keď nás prekvapuje rýchlosť, s akou sa nové technológie rozvinuli, čo sa týka ich spoľahlivosti a účinnosti, nsmie nás prekvapovať ich popularita medzi ľuďmi, pretože zodpovedajú základnej ľudskej túžbe nadväzovať vzájomné vzťahy.“

Benedikt XVI. 2009

„Aj mail, esemesky, sociálne siete či čety môžu byť formou plne ľudskej komunikácie. Nie technológia určuje, či je komunikácia autentická alebo nie, ale ľudské srdce a jeho schopnosť správne používať prostriedky, ktoré má k dispozícii.“

František 2016

ASAP – As Soon As Possible – čo najskôr, ako sa bude dať
W8 – Wait – počkaj
XOXO – Hugs And Kisses – objatia a bozky
POV – Point of View – Uhol pohľadu
TBH – To Be Honest – Úprimne
GOAT – Greatest Of All Time – Najlepší všetkých čias

nzc – nemáš za čo
ee – nie
jj – áno
ss – súkromná správa
s5 – späť
nvm – neviem
mmt – moment
mtr – mám ťa rád/rada
zzz – spánok, nuda

TIP: TAJOMNÁ REČ SKRATIEK?

BBF – Best Friends Forever – najlepší priatelia navždy
CYA – See Ya – uvidíme sa
FYI – For Your Information – pre tvoju informáciu
GR8 – Great – skvelé
IDK – I Don't Know – neviem
LOL – Laughing Out Loud / Lot Of Laugh – rehot
OMG – Oh my God – ó, môj Bože
PLS – Please – prosím
THX – Thanks – ďakujem
GBY – God Bless You – Boh ťa žehnaj

Tento list pre vás vypracovali:

**DIGITÁLNI
RODIČIA**
digitalnirodicia.sk

Združenie
katolíckych
škôl Slovenska